

(۲۹) اغستوس سنه ۱۲۶۹ (نومرو ۳ - برنجی سنه) هجری قمری (۶) صفر سنه ۱۳۰۹

مجله فیه

۱۳۰۹

سیاستان ماعدا
اولئیان اوراق اعاده اولئجاز
در شیدن بحث ایدر. درج

هر هفته پنجشنبه کوثری نشر اولئوز

امور اداره و تحریریه عائد هر خصوص ایچون
مدیر مسئول قسبار نامه مراجعت اولئوز.

نسخه سی ۲۰ باره در

اداره خانه سی:

باب عالی جاده سنده قسبار مطبعه و کتابخانه و مجلد خامیدر

شرائط اشترا

برسته لکی در سعادت ایچون - اداره خانه دن آتقی اوزره - یکرمی، ولایات
ایچون بوسته اجر تله برابر اوئوز غروشددر.

صوکره باشی اوکنه اکدی. صاغ الی ایلری په طوغری
آچیق اولدینی حالد اوزانمشدی.

برچاریک قدر بووضعیده قالدی. آووجنه هیچ برثنی
تماس ائمدی. آچیق اولان الی بورولدینی ایچون کری
چکدی. ایشته اووقه قدر قبالی بولنان کوزلرنی آچمشدی.
بومقصده تشب ایدملی الی ساعت اولمشدی. فقط
التههیچ برثنی کچمدی. تسأل شفاهی په دهاباشلاه ماممشدی.
بودقعه بتون جساتی طولیادی. چهره سنده کی حزن
طبیعی علاقمی دهشت کسب ایتشمیدی. اوزاقدن، کوزل
کینمش، کوزلکلی، شمسبیلی، بر آدم کلپوردی. اوکا
طوغری ایلک دفعه اوله رق، اوت... ایلک دفعه اوله رق،
الی آچدی: «فندسی! آج قالدیم؛ بکا بش پاره ویر!»
دیدی. ایلک تزل؛ هیهات که: اختیار او ائندیدن پاره
آلهجفی امید ائتمشدی.

بوهزیت اونو قورقوتدی: «نیچون بکا پاره ویرمدی؟
شایان مرخت دگلیم؟ آج قالدیم ی بیلیمورمی؟ اونک
ارقه سندن قوشه جغ... اوت! اوکا یتشه جکم! دیدیکی وقت
او آدم اورادن چوقدن تباعد ایتشمیدی.

*

ساکن اولدینی آلقی، مظل، دهشت انکیز کلبه ایچنده
بش کون صکره اوزواللی اختیاری وفات ایش کوردیلر.

محمد منجی

مکتوب

(ایکضی نصفه مین مایعد)

صباح طبعیتک اک سودالی برزماننده سوله دیکلی ظن
ایستدیکم:

کوردروز زلف برشانی ایچنده رضی

لیله اقرده خورشیری نمایانه بولور

یتی قدر سرک تشبیه، کرک حسن تصور جهتیه بک
پارلاق اولان برنشسیده، ارباب مطالعه، یاخود متشاعرلر
تزدنده وجدیدن دهها زیاده کسب اشتار ایدن و (تحفه)
(نخبه) عنوانی ایکی اثریه انبساط لبانت عالم مشهور
سئل زاده وهی نک، حیات قلبیه دن بری اولوق، و برچوق
جناسلردن عبارت بولمق اوزره:

دیدي. آیاهه قالدی. اوستنده کی خرقه نکرینکی قاجدینی
کبی فرسوده لکی دخی درجه سفاقتی کو-تریوردی.
باچاقلرنی ستریدن بانطولون، بیک درلو الوان ایله ملون ایدی.
هرجهتی یامالی ایدی. آیاهه کی اسکی قوندره لرینک اوجندن
پارملری، ناصیری طوبوقلری دیشاری چیممشیدی.

الده کی قالین، یاصری یومرو دکنکنه دایانه رق برایی
آدیم آندی. کو چولک زقاقی صابرق بیوک جاده کیردی.
اوتوز بش ساعتدن بری فصل آج قالدیغنی دوشنور، مواد
غداشیه بو قدر بیکانه اولیه جغنی کندی کندیته سوبیلوردی.
آج قالمق! بونی نخره ایدیوردی. نخبه سفاقت بو اختیار،
پوعسر مجسمی ضربات شدتی اوکنده یوارلیوردی.
ندامت، کوزلرنی دلپوردی. خلجساتی تسکین ایتک
ایستندی. ایشته یالکیز بوکاموفی اوله مديغندن «آه!»
مجبوریت! سی شمدی حس ایدبورم... دیه حاقیردی.
او، باغردم ظن ایتدی، فقط الدانمشدی.

باشی یوقاری قالدیردینی حالد، سانی، کونشی کو-
رییوردی. کونشه باقارکن کولیوردی! غریب تبدل! نیچون
کولدی؟ بوحالی بری کوردهیدی، «اختیار آغلور!» ویردی.
نریمه کیدیور؟ بونی اختیارده بیلیموردی، برالی
معدسی اوستنه قویدی. صاری سیاسی مدش بر منظره
کسب ایتدی. اوکنده آچیلان غیای اضطراب اونو جازیه سربیه
سیله جکرکن: «انسانلر! بن آج قالدیم؛ دینمکه کیدیورم!»
دیورودی. هیهات! انسانیت بوسری کشف ایده میوردی.
بوربرکن ردیوار دینسده بر پاره اکک کوردیکی ایچون
هان الی اوزاندی. الی قالدیرکن بر احتراز غریب ایچنده
قالان پاره قاری ترییوردی. اکمکه باقدی. هر طرفه دیش
دکشمیدی. استکراه ائمدی. آغزیه کو توبرکن بردن بره
طوردی. قارشینسده کی خانه نخبه لرینه باقورودی. نخبه
اوکنده برخیال بردن بره غائب اولدی. «اورادن بکا باقورلر،
بونی میه جکم!» دییه رک اککی بره بر اقدی. مدش! جبلت
انسانیه ده مرکوز اولان غرور و نخوت، اولانجه تحککات
غالبانه سیله بویچاره اختیارک اوزرنده تاثیرنی کوسترییوردی.
بر زقاقک نهاننده کی یوکسک بر طاشک اوزربنه
اوطوردی. اورادن هرکس کییور، فقط اختیار کیمسه نک
نظر دقتی جلب ایتمیوردی. صول دیرسکتی باسنونه دایادقندن

کدر پرور اولقله برابر، یوقاریده دیدیکم شاعرانه نزاکنک
عاشقانه زاهت ایله هم آغوش لطافت اولماسی دیک دگی دره...

ماقینک انی ادریم، اولوب شیخ خرابات
ایلمه آياغی ادرینکی آدمده ال آدم

ییتده کی «ساقی» «خرابات» - شعر جهتنده کی معنا سیله - «ایاغ»
«ال» کله لرینک - طرز عتیق ادبیجه - نه رنکین، نه آبدار بر صنعت
ادبیه تشکیلی یلدیکنی، شراب شعر ایله نشووه دار محبت اولانلر
بیایرلر، صانیرم، بونک ایچون، شو بیتک زندانه بر صورتده
شرحنی نشووه دار محبت اولانلره براقیورم.

فقط (آدم) غزلنک دها بارلاق بریتی حافظه مه آلقدن
بر دورلو کندی می آلامدم.

بنده کزه - کرک آثار عتیقه دن، کرک اشعار جدیده دن
اولسون - «یوسف» کله سی احتوا ایدن بیتلر بک سودا
فزا، بک کوزل کلیر، بونلری دائماً ذهنه نقش ایدرم؛
بونلرک کیمیسی محبت پرور، کیمیسی عبرت آوردر، مثلاً
باقینک:

سنی یوسفه کوزلکمده صور ادرسه بط

یوسفی کوردمم اما سنی رعنا یلیزم

عرفای ادبادن معلم ناجی افندی حضر تلرینک:

طن ایدرلر برده مرتابه کیرمه آفتاب

یوسفک نور خندره اولسه بیراهن ط

معلم فیضی افندینک:

یایم یوسف کلکته بوقی یعقوب

هزین هزین بطرطه بانه صراسی کلیر

آرقداش لر مزدن طلعت بکک:

محبت مصطفی بن ختم ایدرم

زلخا سوره یوسفه قالدی

یئلری کی اشعار رقیقه ورد زبان ابتدیکم نوادر ادبیه دندر،
فقط همت مخصوصه ادبانه لر ایله عالم مطبوعاتی تزین ایدن
دیوانچه و جدییی اوقودقدن صوکره، بو نوادر ادبیه نک
آراسنه، شاعر مشارالیه ک:

ماه زرق افنداره سی دلسته زلف

زنجیری قیو بونک ایچونه مسکندر

کی منظوم سوزلرک جلوه کاهی بولونان دیوانده بولونه ماز
صانیرم!.. علم ایله سولنیلن شعر باشقه، سوق طبیعت ایله
سولنیلن شعرته باشقه! اوله دگی یا...
یکیم:

بعض سودالی طبیعتلر بیایرم، که حزن دن، کدر دن
ذوقیاب شطارت اولورلر، اونلر برقه قهقه دن زیاده برکریه دن،
برقه سمدن زیاده برطاملا کوز یاشدن خوشلانیرلر، طلوع، بو
طبیعتلرک نزدنده کرینده در! غروب بک خوش، بک سودا لیدر!
بارلاق بر نوبهار صباحی، اونلری اوقدر متحس ایقزده،
حزین بر خزان آقشامی، سیسلر ایچینده، طاملا طاملا
سربیلان یاغور سودا لرینه طوقونور!..
بیایلم نه دن؟ بن ده بویایم!..

هزین ایلر، هزین ایلر برورده مم!

شب مهتابه بایک جالیر آراسدن چقاردینی بر فریاد،
ینسه اوله برکجه ده، حزن جاغلتیلرله آقان بر جوبسارک
صداسی، هلال سحرک صباحک انوارینسه قارشى طونوق
بر نور ایله عرض جهره ایتسام ایتسی، اوزاقدن اوزاغه
ایشیدیان وحس معصومانئی ترجمه ایدن قوالک نغمه سی،
کوزی یاتلی بر نوجوان، یژمرده ادا بر دایرینی منائر ایتک
ایچون کافدر!..
بیایلم بو سوزلرله، وجدینک:

دورده دلره کوردم شوره جام نشاط، ای غم

قیسه کیم ملک خاص اظاص عشقه یار آياق باصمه

یتقی شرح ایده بیلدم می ۰۰۴

حسیات غریبه نک مرآت اعطای اولان بو بیت ایچون،
- بیایم! - شوقه آیتشمش اولانلر نه درلر؟

کریانک آهوب دل مینه جانانه ال صوغمه

عجبی کوهه مقصودی بولسه کله ال صوغمه

ییتده کی تراکت شاعرانه نه قدر خوش!

بنی کنیر مزاد هر جایی یاربیه هرکز

لسانه عشقده نامم رفایمیر بیلمم

یتقی، حزن آور، قائلی شایان مرحت ایده جک درجه ده

غریبانده سنده کی حزن ذی مآله دقت ایدنار، اونظارك ایچنده
فرقت ایدیه نك اضطراباتی، چو جو قارک روحنده بسلفن
اوطا نی حزنی او قورلر.

یاوروجنك ایلک تبسمه نظر انداز اولان بروالده نك
هر بر باقیشده (شفقت) گله سی یازیلیدر!

سفالتک الاغلام، اک درین، نظارشرک فوژ ایدمه دیکی
اک مجهول کوشه لرده پرورشیاپ فلاکت اولان برزواللی نك
باقیشی وحشت انکیذر!.. بونلرک هپسی حقیقه قدر، بونلر
تعریف اولنه ماز. (مابعدی وار)

محمد جلال

{ تراجم احوال }

فقهایی عثمانیه

معارف اسلامیه نك اک واسی فقه شریف اسلامدر.
اسلافنك بویاده سبق ایدن خدمتاری او قدر چوقدرکه
میدانه کتیردکاری آثارک بالکیز بر فهرسی ترتیب ایدسه
حیرتبخش عقول اولور.

منلا خسرو

منلا خسرو معارف اسلامیه و فمآثر عثمانیه نك من کل
الوجه مظهر ترقی اولدینی عصر سلطان محمد خان ثانیده
یکرمی ایکی سنه مدت منصب قضاده بولمش وتالیفات
عیدیده یله معارف اسلامیه بیوک بیوک خدمتار ایلمش
عثمانیه مدار افتخار بر فاضل شهرت عاردر. اسمی محمددر.
یدری امرای ارکاددن فرامرز بن علی نام ذاتدر.
مشاراله کریمه نی امرای عثمانیه دن خسرو نامنده بر
ذاته تزویج ایدرک وفات ایدوب سفیر اولان مخدومی صاحب
ترجمه محمد امیر مومالیهک خانه سنده پرورشیاپ اوله رقی
(امیر خسرو قانی) دبه شهرت بولمش و کیده کیده نامی بالکیز
(خسرو) قالشدر.

منلا خسرو بلاد رومده مفتی بولنان مولانا برهان الدین
حیدر هر ویدن تحصیل علوم ایلکدن سوکره ادرنه ده شاه ملک
نام مدرسه نك مدرسلکنه تعیین ایدلدی.

بوشانده ایدی که سعدالدین نقازانینک مطولنه برحلیه
یازمش اولدیفندن ممالک عثمانیه نی زیارت ایچون ادرنه به کش
اولان مولانا سید احمد قریمی به تقدیم ایلدی.

وردیم بولنه نفر دل دجانه عزیز

بورس کبی بر منی بولماز کوزل ادرم

نظم عاشقانه سنی ده علاوه ایتمدم.

حیات بشریه ده رقابت عاشقانه کورولدیکه، وجدینک :

کورلوسوه دشمن بگرام ایدرکیمانه کورموسوه

میشم خیره آلودی روی خصم نادانه کورموسوه

بولنده کی معطای نظار تقدیر ایله کورولمک طیبی در.

یا :

کیه کوردم هنا کر صالم، دلری رلفک یوزوب

کیمسه یارب بویه بر خراب برشانه کورموسوه

یتنده کی جمعیت ادبیه نه درسکنز ؟

وزندن صرف نظر، فقط قافیه بلاسی، اک بیوک

شاعر لرمنی ده محکوم زنجیر تعقید ایلمش ایکن،

وجدینک « سین من سنک، « کجیت من سنک، « آینه من

سنک، بولنده سوله دیکی بر غزله :

گلستانه غممنز، رب باغ سین من سنک

خراب اندر خراب اولسه و نه کیم من سنک

کبی بر مطلع اعجاز آور ایله باشلامسی، افکارینک پارلاقنی

طلوعدن، خیالک ضیاءنی کونشدن اقتباس ایدن افکاره نورده

اصحابنه یاقیشان اقتدار شاعرانه دن استعانت ایتمی ؟

طوقونوردی سلاهی سین سوزانه اما

ناردرله صاقینیر خنیر برانی اومین

یتنده کی رفق معنی، ارباب حسیاته کدربخشا اولسه روادری!

خمر نوبت فریاد بلبلر غموش اولسوه

فغانم اهل عشق مایه سوسه و خبر سوسه اولسوه

مطلعنک تصویر ایتدیکی حالت عاشقانه، وجد آور قلوب

عاشقان اولاجق جذبهردن دگلدر ؟

حسیات عاشقانه نی شرح و ایضاح مقصیده یازلش برترده

اوقومشیدم: عاشق اولانلرک روحی کوزلرینک ایچنده

رقص ایدرمش!.. حقیقت! باقیشارک اوقدر آچیق، اوقدر

بلیغ برسانی واردر، که بولسانک تعریف ایلدیکی حسیات

رقیقنه قل بحق تصویر ایدمه، سکن، طقوز یاشنده کی بریم

فلاکت دیدمه نك محزون محزون باشی الله طایابوب، والده سنی

احاطه ایدن قبرستان پر کونه طوغری عطف ایتدیکی نظر